

AKORDEON

ZÁKLADNÍ PŘEHLED PEDAGOGICKÝCH TÉMAT

(materiál určený zejména začínajícím učitelům základních uměleckých škol)

Autoři: Mgr. Jaromír Zámečník

MgA. Miroslav Pilný

Duben 2013

Předpoklady pro hru na nástroj

Předpoklady pro hru na určitý hudební nástroj nelze předpovědět, uchazeči je musí prokázat při přijímacích zkouškách na ZUŠ. Většinou se jedná o zkoušku ze čtyř hudebních disciplín – rytmus, intonace, sluchová analýza a zpěv písně. Součástí zkoušky je i kontrola prstového aparátu (fyziologické předpoklady), zda neměl žák úraz na rukou a všechny prsty jsou v pořádku, po rozmluvě s rodiči i zjištění, zda netrpí nějakou další poruchou (např. dyslexií, dysgrafií, dysortografií, autismem, atd.).

K tomu, abychom seznámili děti s akordeonem, doporučuji zařazení akordeonu do výchovných koncertů pro mateřské školy, a to hlavně pro předškolní oddělení. Je také možné samostatné vystoupení žáků akordeonového oddělení v mateřské škole, jako ukázka možností tohoto nástroje.

Co je důležité na začátku výuky

V prvopočátcích výuky je velmi nutné seznámit žáka s nástrojem jako kompaktním celkem, tj. z jakých částí se nástroj skládá a jeho základní terminologie – pravá část nástroje je nazývána „melodickou částí“, levá část nástroje „doprovodnou částí“ (to jen tehdy, mluvíme-li o nástroji s tzv. standardním basem) a střední částí „měchem“. Ideální je prezentace nástroje při výuce, eventuálně na koncertě žáků, či pedagoga.

Akordeon patří z pohledu hráče k jednomu z nejtěžších nástrojů. Vezměme si skutečnost, že hráč na tento nástroj musí ovládat 3 systémy – pravá ruka klávesy, levá ruka knoflíky a současně měch. Měch patří k nejdůležitějšímu, co na akordeonu existuje, s jeho pomocí vytváříme tón – počátek, průběh a ukončení. Proto je velmi důležité začít se žáky v Přípravné nástrojové výuce (dále jen PNV), nebo v 1. ročníku, právě od tohoto problému.

Při prvním kontaktu s nástrojem je nutné formou hry vysvětlit žákovi, že správné vedení měchu je tou nejdůležitější prioritou. Zahrajeme si na „vítr“ – palcem zmáčkne vzduchový knoflík a otevíráme a zavíráme nástroj zpočátku tak, aby se měch pohyboval stejnoměrně od sebe i k sobě. Žák velmi brzy přijde na to, že při větším tlaku od sebe nebo k sobě na doprovodnou část nástroje přestává měch stačit. Je nutné mu vysvětlit, že při takto vedeném měchu by se přestal ozývat tón v písničce či skladbě (doporučená literatura – Olga Hricová: Abeceda akordeonistu. OPUS, Bratislava, 1982) – úvod je výborný pro zkušenosti s PNV).

Cílem pololetní výuky v PNV by mělo být:

1. Zjištění muzikálnosti dítěte – zpěv lidové písně, zjištění zájmu dítěte o nástroj, rozvoj intonačního a rytmického cítění, kontrola fyziologických předpokladů
2. Názvosloví nástroje a manipulace s ním (melodická a doprovodná část, měch, klávesy, basy, rejstříky, vzduchový knoflík).
3. Navázání kontaktu s rodiči, jejich účast ve vyučovacích hodinách, zajištění dohledu při domácí přípravě.

4. Získání základních návyků – správné sezení a držení nástroje, správné postavení prstů pravé ruky na klávesách, ale i levé ruky na knoflících, vedení měchu a s jeho pomocí tvoření tónu
5. Základní tónová orientace ruky v melodickém i doprovodném manuálu.

Jaké postupy lze využít při výuce – „mininávody“ na výuku specifických situací

Při počátcích výuky hry na akordeon je nutné společně s prstovou technikou rozvíjet i měchovou techniku. Je důležité vštípit žákovi nutnost hry podle měchových značek, nenechávat tuto problematiku na „náhodném“ vedení měchu. Zpočátku značky pro vedení měchu vypracovává pedagog (nebo upravuje v nevyhovujícím předepsaném textu) na hodině s žákem, neboť i jedna skladba hraná na různé typy nástrojů, bude mít rozdílné vedení měchu nehledě na různé dispozice hráče (délka paže apod.). Tato skladba hraná na akordeon např. Delicia-Junior bude mít jiné značení pro vedení měchu, nežli při hře na větší typ nástroje stejné značky.

V PNV je nutné začít i se správným sezením u nástroje (viz. kapitola „Jaké nejčastější chyby děláme“) a na něj plynule navazuje procvičování měchové techniky.

Správné základy měchové techniky je velmi důležité podchytit hned na počátku výuky. V PNV je velmi prospěšné začít cvičit se vzduchovým knoflíkem pro dobré ovládní měchu. Pomůckou pedagogovi mohou být např. i stupnice, které můžeme v nižších nebo vyšších ročnících použít i k nácviku střídavého měchu. Pro úplné začátky je vhodné použít cvičení ze školy Havlíček-Machalíčková-Ondruš, str. 24. Pedagog může využít i vlastních nápadů při rytmickém členění této melodie. Cvičení je vhodné i pro úplné začátečníky, neboť prstoklad je stejný jak pro pravou, tak i pro levou ruku. Pro další zdokonalování žáků v oblasti měchové techniky je možné použít i tuto literaturu:

Curt Herold: Schule der Balgtechnik, Preisler, Mnichov 1959.

Wlodzimierz Lech Puchnowski: Szkoła Miechowani ai artykulacji, PMW, Krakov 1964.

Hugo Herrmann: Neue Unterrichtswerk für Akkordeon, Hohner, Trossingen 1951.

Franz Krieg: Etüden für Akkordeon, Tonbildung und Balgführung, GMBH, Erfurt 1951.

Jaké nejčastější chyby děláme

Prvotní chybou, které se pedagog dopustí, je špatné sezení žáka s nástrojem. Jako „vzor“ (v negativním slova smyslu) bych rád uvedl fotografie v nejpoužívanější škole pro začátečníky – Škola hry na akordeon, autorů Havlíčka-Machalíčkové-Ondruše. Tato škola vyšla již v několika vydáních, ale fotografie zůstávají bohužel stejné.

Nástroj by měl být na žákovi dokonale „vyvážený“, to znamená, že žák by měl dokázat zahrát na takto posazený nástroj i bez řemenů (myslíme tím cvičnou hru bez dynamiky). Obě nohy

jsou mírně od sebe – nikdy ne opačně, a to z důvodu větší stability hráče. Akordeon je svojí vahou a spodní plochou položen na levé noze, která je mírně pokrčena tak, aby celý nástroj poněkud klesl. Měch a doprovodná část by neměla být položena na levé noze, ale mimo ni. Naopak pravá noha by měla být o něco výše, a to z důvodu opření spodního rohu nástroje o vnitřní stranu pravého stehna. Při otevírání měchu nám nástroj přidržuje pravý ramenní řemen a při zavírání měchu máme nástroj opřený o vnitřní stranu pravé nohy. Tím se nástroj v kombinaci s levým řemenem stává pro hráče stabilnější. Dobrou pomůckou je i používání spojkového zádového řemene z důvodu pevnějšího a stabilnějšího posazení nástroje. Velmi důležitou roli hraje i zvolení výšky židle, na níž žák sedí. Židle by měla být takové velikosti, aby žákův trup a nohy tvořily pravý úhel. Židle by se tedy měla vybírat podle tělesného vzrůstu žáka. Žák sedí na kraji židle a neopírá se o opěradlo – nikdy nepoužíváme točící židle a židle s područkami.

Další nejčastější chybou pedagoga je příliš rychlý přechod žáka na větší typ nástroje, i když je zřejmé, že žák má na takovýto nástroj s přihlédnutím k jeho fyzickým předpokladům čas – většinou je takto uspěchaný přechod z důvodu použití většího rozsahu nástroje nebo účast žáka na soutěži.

Jaké způsoby výuky můžeme zvolit

Volba typu nástroje z pohledu současné tovární výroby a praxe.

Rozlišujeme tyto typy nástrojů:

- a) klávesové akordeony
 - s různými rozsahy v melodické části – dle velikosti nástroje
 - cca h – C3 u malých (též 60, 72, nebo ev.80 basů)
 - cca f – F3 u středních – větších (80, 96 basů)
 - cca e – A3 (C4) u největších a koncertních (120 basů)

- b) knoflíkové akordeony
 - systémy: tzv. B – grif , nebo C – grif (bez rozlišení důležitosti, nebo větší hráčské a studijní výhody)
 - vyrábějí se nástroje 3 – 6 řadé, přičemž v koncertní praxi (také na ZUŠ) se používají nástroje 5 řadé
 - tónové rozsahy jsou obecně o několik tónů větší, než u srovnatelných klávesových nástrojů
 - výhodou jsou kompaktnější rozměry ve srovnání s klávesovým akordeonem (především u větších typů nástrojů), které vyhovují především menším postavám a technické možnosti vycházející z konstrukce (stupínkové uspořádání tónů v melodické části, vzdálenosti tónů a oktáv), což je významná pomoc především pro žáky, kteří disponují menší dlaní s kratšími prsty

- c) nástroje se „standardním basem“ v levé ruce (notová zkratka S. B.) slouží
- k akordickému doprovodu s pevně fixovanými obraty akordů (durový, mollový, septimový, zmenšený)
 - k tvorbě jednodušších způsobů melodického hraní (pouze do rozsahu velké septimy)
- d) nástroje s tzv. melodickým basem (notová zkratka M. B.), v některých případech pro totéž platí dříve používaná terminologie „barytonovým basem“ (v notách značeno B. B.)
- tento typ umožňuje hru melodie a tvoření akordů v rozsahu větším, než velká septima (dle velikosti nástroje a za použití registrace až kontra E – Cis 5)
 - melodický bas je vyráběn již od nejmenších nástrojů a je konstrukčně kombinován ve velké většině se standardním basem.
 - změna z S. B. na M. B. se provádí tzv. convertorem (přepínačem v levé ruce), přičemž na M. B. se mění akordové knoflíky (3-6 řada) ze S. B., funkčnost basových knoflíků pomocné a základní řady zůstává při zapnutí M. B. nezměněna. Trendem posledních více než 20 let je hra na knoflíkový nástroj s convertorem.
- e) akordeon digitální, který je možným ekvivalentem k akustickému akordeonu a je z hlediska funkčnosti kombinací nástroje s elektronickými zvukovými možnostmi (více, či méně zdařilými) a s možností ovládání klasického akordeonu, včetně práce s měchem – tónem.

Výuka dle hráčského zaměření

Akordeon je již mnoho let velmi univerzálním nástrojem, který se realizuje jak v sólové klasické podobě, tak s velkým přesahem do různých žánrů (hudba jazzová, rocková, populární, lidová, folková, world music ad.). Z tohoto pohledu je možné se v rámci ŠVP ZUŠ profilovat konkrétním zvoleným směrem.

Současným trendem je i hra v komorních uskupeních a v kombinaci s dalšími klasickými nástroji. Obecně se dá říci, že akordeon lze kombinovat s jakýmkoliv jiným nástrojem a výsledek bude velmi zdařilý a přesvědčivý.

Je třeba se pouze nebát (netradiční příklady: akordeon - fagot, akordeon -saxofon, akordeon–vibrafon, akordeon – loutna, akordeon-mandolína event. kytara, ad.)

Jedná se o cestu, která je pro akordeon jako takový i pro interprety velmi přínosná a podporuje roli srůstání a upevňování jeho pozice v hudební branži i v obecném povědomí.

Průběh výuky

- a) upevnění a opakování již dokončených skladeb a získaných dovedností
- b) cíl hodiny a jeho srozumitelné vysvětlení

- c) zvolení správného metodického postupu
- d) stanovení pravidel pro nácvik nových dovedností
- e) ukázka způsobu práce a řešení dané dovednosti
- f) názorné předvedení pedagogem
- g) ústní shrnutí probrané látky a ujištění se o pochopení žákem

Tradiční i nové přístupy – nástrojové školy, jejich výhody i nevýhody

První školy byly napsány aktivními hráči pro potřeby laické a hudbymilovné veřejnosti. Takovou školou je i Mistrovská škola Františka Nejtka. V pozdější době, kdy již byl znatelný pokrok v pedagogice, vyšla škola Josefa Vašici - Praktická škola pre pianovú harmoniku, ve které jsou cvičení pro standardní bas, tedy pouze pro tzv. hru akordického doprovodu.

Na Vašicovu školu navazuje Škola hry na akordeon (Havlíček-Machalíčková-Ondruš), která je nejpoužívanější v českých zemích. Pochází z 50. let minulého století a od doby svého vzniku neprošla téměř žádnou výraznou změnou. Výhodou této školy (oproti Vašicovi) je její rozdělení na dvě části – v první části se žák seznamuje s tzv. vedením „melodie“ v levé ruce v protikladu k melodii pravé ruky, ve druhé části také používá tzv. akordický doprovod. Pedagog si může vybrat, kterou část při nácviku se žákem upřednostní. Možností je též kombinace těchto částí.

Z dalšího výběru českých škol pro klávesový akordeon:

Václav Riedlbauch: Čaroděj; Ilja Havlíček - Jan Vídeňský: Akordeonová škola. NOVA, 1991; Petr Adam: Lidová škola hry na harmoniku. Supraphon, Praha, 1972; Bohumil Bláha: Moderní škola hry na akordeon. Bláha, Praha.

Na území České republiky se tiskem vydávaly i školy pro knoflíkový akordeon. Tyto školy pocházely mnohdy z počátku 20. století a z meziválečného období a byly psány pro samouky, i když autoři byli většinou aktivními hráči na tento typ nástroje (v té době ještě nebyl akordeon součástí výuky na hudebních školách). Za všechny autory jmenujme alespoň Antonína Hlaváčka, rok vydání před r. 1900; Josefa Hlaváčka, rok vydání 1914 a další). Velký rozmach metodiky hry na knoflíkové nástroje zaznamenaly země jako Francie, Rakousko, Německo a Rusko (za všechny alespoň známý autor Alexej Oněgin – Škola igry na gatovo-vybornom bajane. Moskva, 1978). Zatím poslední školou pro knoflíkový nástroj na našem území je Škola hry na knoflíkový akordeon I. Jany Bezpalcové (vydavatel Michal Plachta - chromatika.cz, rok vydání prvního dílu 2011, druhý díl vyjde v roce 2013).

Výběr etud a přednesových skladeb

Při výběru etud a přednesových skladeb musíme vycházet v první řadě ze schopností žáka a upřednostňovat to, jakým směrem chceme žáka vést. Každý žák je výrazná individualita a z toho vyplývá skutečnost, že tatáž skladba bude zákonitě více hráči interpretována odlišným způsobem.

Etudy:	M.Dikánová-J.Ondruš:	Akordeonové etudy I. – IV. sešit
	Ilja Havlíček:	30 přednesových etud
	Carl Czerny:	Škola zběhlosti op.299
	Carl Czerny:	Osmitaktová cvičení
	Carl Czerny:	Výběr etud pre pianovú harmoniku (upravil Pravoslav Tomšík)
	Carl Czerny:	Výběr z pasážových cvičení op.261
	Carl Czerny:	24 cvičení op. 777. SNKLHU, 1960. (arr. A. V. Nademlejnský)
	Carl Czerny:	Výběr etud. PWM Edition, Krakow. (upravil Jerzy Orzechowski)
	Július Letňan:	Dve etudy. Opus, Bratislava.
	Ján Ondruš:	Harmonika pre pokročilých (výběr etud)
	Louis Castiglione:	Základní etudy Praktické etudy Melodické etudy Zábavné etudy (pro duo akordeonů)
	B. a L. Duvernoy:	Výběr etud I., II.
	W. L. Puchnowski:	Wprawki (cvičení) na akordeon
	W. Kulpowitz :	Etiudy na akordeon

Přednesové skladby: za základní předpoklad znalosti a možnosti výběru skladeb i pro potřeby ZUŠ z česko-slovenské původní literatury pro akordeon považují knihu Jana Vičara Akordeon a jeho hudební uplatnění. PANTON, vydavatelství Českého hudebního fondu, 1. vydání, 1981, která datuje literaturu pro akordeon od roku 1949 do roku 1977 (strana 105-112). Do dnešní doby vyšly další skladby v oblasti akordeonové původní literatury, za všechny alespoň autoři Radomír Ištvan, Peter Graham, Pavel Trojan, Jiří Bezděk, a mnoho dalších (pro vlastní přehled je možné navštívit knihovny konzervatoří a použít práce studentů, kteří se těmito údaji o nových skladbách zabývají ve svých závěrečných diplomových pracích), ale převážně se jedná o skladby pro použití na vyšším stupni

uměleckých škol. Pro dětskou literaturu je nutné se obrátit nejen k českým, ale i zahraničním skladatelům – viz přehled v dalším odstavci.

Další možností (většinou ze zahraniční literatury) jak rozšířit znalosti, přehled a možnost zakoupení této literatury, je v současné době internet - jako příklad uvádíme německé vydavatelství Jetelina, které vydává jenom akordeonovou literaturu – skladby pro sóla, dua, komorní, souborovou a orchestrální hru - najdete na www.jetelina.de; další vydavatelství, které se soustředí pouze na akordeonovou literaturu, je Ulrich Schmülling – Německo (http://www.intermusikzeitung.de//index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=32), dále vydavatelství Pagani z Itálie (http://www.apagani.it/catalogo/catalogo_ricerca.php?ID_car=77), které má výhradní právo a zastoupení na skladby argentinského skladatele Astora Piazzolly.

Přehled literatury pro použití na ZUŠ v dnešní době není snad ani možné sepsat, níže uvedený seznam je pouze orientační:

- Barton G. : Toccatina a fuga
 : Preludium a fuga d moll
- Bentzon N. V. : V ZOO
- Bielinskij B. : Variace na lidovou píseň
- Bláha B. : Jazzový akordeon I., II.
- Cambieri E. : Tritico polyfonico
- Čerepnin A. : Cikán
- Čajkin N. : Malé rondo
- Deiro P. : Concertino in A
- Farina Q. : Chorál s variacemi
- Fiala P. : Dětem, Nálady
- Frossini P. : Italská fantasie
- Frecate L.F. : Velocissimo
- Gart J. : Scherzo
 : Melotudes
- Hurt J. : Capriccia
- Havlíček I. : Variace na českou lidovou píseň

- : Preludio cromatico
- : Rondo pro akordeon
- Hajdú P. : Veselá harmoniková sóla
- Jaškevič I. : Sonatina ve starém slohu
- Košnár M. : Swingové osmitaktovky
- Krieg F. : Etudy
- Kašík I. : Reminiscence
- Kvěch O. : Momentky
- Kusjakov A. : Dětská suita
- Lanaro L. : Miniatura
- Medňanský K. : Akordeón a deti. Metodicko-pedagogické centrum Bratislava, 2010.
- Przybylski K. : Studio di tremolo
- : Zima
- : Suita (pohádky)
- Piazzolla A. : Adios, Nonino (dále viz vydavatelství a přehled Paganini)
- Stolte S. : V rozzlobeném spěchu
- : 3+2=5
- Stračina S. : 21 instruktivních skladbiček
- Volpi A. : Concerto in A
- Videňský J. : Od sólových skladeb ke komorní hře a různým nástrojovým kombinacím
- (o notové materiály lze autorovi napsat na adresu javide@email.cz)
- Zolotarjov V. : Dětská suita č. 1-6

Dále je možné čerpat z programů národních, nebo mezinárodních soutěží

Výrazové prostředky hry – kdy a jak je používat

Výrazové prostředky nástroje

- a) práce s měchem, správné vedení měchu
 - měch při otevírání vedeme vždy směrem dozadu a necháváme jej padat směrem dolů. Měch obecně řečeno nezvedáme a na pohled by měl tvořit tvar vějíře. Snažíme se jej vést plynule.
- b) měchové obraty
 - důležité je zvládnutí rychlého a plynulého provedení
 - velmi důležitá je správná volba obratu z hlediska frázování
- c) práce s tónem a jeho tvoření v průběhu hry (ovlivňování délky a síly tónu)
 - volíme individuálně podle stylu a charakteru skladby
- d) dynamika
 - podléhá výrazu skladby a notovému zápisu
 - pozor na ozev tónů a naopak jejich „přesilování“
- e) prstová technika
 - legatová, non legatová, staccata (shora, nebo od klávesy- knoflíku), portato, tenuto
- f) prsto – měchová technika
 - přesný – konkrétní obrat prstu a měchu v jednu danou chvíli
- g) střídavý měch (tzv. bellow shake)
 - střídání měchu ve tvaru „vějíře“ pravidelně směrem ven a dovnitř
- h) trojitý a čtvrtý měch (tzv. „rikošet“)
 - střídání měchu pomocí zvedání a nárazu téměř zavřeného měchu o jeho spodní a vrchní hranu
- i) registrační technika
 - prstová, bradová, a přepínání convertoru v levé ruce
 - stylové používání registrace
- j) frázování - volíme individuálně podle stylu a charakteru skladby
- k) agogika - volíme individuálně podle stylu a charakteru skladby
- l) akcenty - tvoříme měchem směrem ven i dovnitř (lépe směrem ven)
- m) melodické ozdoby –
 - rozlišovat důsledně způsob hry podle slohových období a žánrů
- n) hra glissand, clusterů, arpeggia
- o) hra z paměti
 - za podpory sluchové a harmonické analýzy a formy

Výrazové prostředky z pohledu interpreta

Výrazové prostředky slouží výhradně potřebám hudby a především její stylovosti. Jsou odvislé od výrazových prostředků nástroje, jejich pochopení, technického zvládnutí a uplatnění

v praxi. Jejich používání je v kompetenci pedagoga a interpreta, přičemž velmi záleží na jejich interpretačním vkusu, správné volbě, provedení a míře jejich praktického uplatnění.

Jak motivovat žáky

Pedagogem

- vlastním příkladem a nadšením pro hru a pedagogický proces, zájmem o práci, odborností
- optimismem, životní energií
- pomocí komunikativního a empatického přístupu k žákům
- podporováním tvořivosti, fantazie, vlastní individuality a seberealizace
- společným výběrem skladeb a do jisté míry respektováním jeho přání a představ
- důsledným dodržováním nastavených pravidel mezi žákem a pedagogem, která vedou k jasně formulovanému výsledku a úspěšnému cíli, z kterého má žák uspokojivý pocit
- pochvalou za splnění zadaných úkolů, za kvalitní přípravu, za předvedený výkon
- soudržností třídy jako celku

Ostatními aspekty výuky

- motivace žáka s vidinou jeho účasti na soutěži, účasti na významném koncertě, účasti na vystoupení, nebo soutěži v zahraničí apod.
- hrou na kvalitní nebo nový nástroj
- pomocí třídních přehrávek a dílčích soutěží v rámci akordeonové třídy s předem vyhlášeným oceněním
- formou účasti na mimoškolních akcích, soustředěních
- aktivním kontaktem s hudbou, poslechem nahrávek
- návštěvou koncertů, představení, výstav, kurzů, soutěží
- zařazení do souborové nebo komorní hry, kde se mohou setkat žáci, kteří nikdy nebudou vystupovat z jakýchkoliv důvodů sólově, ale v souboru vytvoří velmi pevný kolektiv, realizují se ve prospěch celku a stanou se platnými hráči.

Kde najdeme další informace

Používané metodiky hry (zpracovány významnými pedagogy nástroje)

Jednou z prvních prací v oblasti metodiky pro akordeon jsou práce Ladislava Koryčana, které ale nevyšly knižně - postupně vycházely v časopise Hudební nástroje v 70-tých letech minulého století. V českých zemích se od poválečného období začaly vyrábět klávesové akordeony. V současnosti je velkým trendem hra na knoflíkový akordeon. Nejedná se ale o moderní - dočasnou záležitost, ale o hru na systém, který má větší výhody, nežli akordeon klávesový. K problematice metodiky a škol vyšlo tiskem na našem území velmi málo odborného materiálu. V roce 2011 to byla Škola hry na knoflíkový akordeon Jany Bezpalcové I. díl (<http://www.chromatika.cz/>)

Možnosti dalšího vzdělávání pedagogů

Další vzdělávání pedagogů ZUŠ zajišťují různé ZUŠ ČR (např. ZUŠ Brno, ZUŠ Ostrava). Jsou zde dostupné i semináře na vyšších úrovních, např. o interpretaci různých stylových období pro akordeon (pořadatelé Konzervatoře Ostrava, Praha, Pardubice). V rámci sebevzdělávání pedagogů mohou odkázat na literaturu: Gustav Janouch: Harmonika v moderní taneční hudbě (vydáno v roce 1944) - prvotní pohled na akordeon, který ještě neměl svoji původní literaturu a z toho vyplývalo i jeho použití. Jan Vičar: Akordeon a jeho hudební uplatnění. PANTON, vydavatelství Českého hudebního fondu, 1. vydání 1981. Další doporučená zahraniční literatura: Marta Szókeová, Lech Puchnowski ad.

Jakých soutěží se můžeme se žáky zúčastnit

- Domácí soutěže:

Pro žáky ZUŠ ČR pořádá MŠMT jednou za 3 roky soutěž (ve školním roce 2012-2013 i obor hra na akordeon), která je rozdělena do jednotlivých kategorií a to podle data narození žáka .
<http://www.msmt.cz/mladez/vyhlaseni-soutezi-a-prehlidek-ve-skolnim-roce-2012-2013>

Nejbližší možnost mezinárodní soutěže na našem území je soutěž akordeonistů v Ostravě (od roku 2011 jako Mezinárodní akordeonovou soutěž Ostrava uspořádala Základní umělecká škola Ostrava - Moravská Ostrava, Sokolská třída 15 (www.zus-sokolska.cz), která se pořádá jak pro žáky ZUŠ, tak i pro studenty Konzervatoří (je zde jakási návaznost, kde žáci mohou vidět, kam až se dá interpretační umění ve hře na tento nástroj dovést) a dále mezinárodní soutěž v Praze, kterou vyhlašuje od roku 2012 (kdy byl I.ročník této soutěže) Art-duo ve spolupráci s Ruským kulturním centrem v jejich prostorách (více na www.art-duo.org). Pro akordeonové soubory a orchestry je to **Evropský soutěžní festival akordeonových orchestrů v Praze** www.accordion.cz

- Mezinárodní soutěže:

<http://www.accordion-competition.de/> - soutěž v Klingenthale

www.zuskm.cz - Mezinárodní akordeonový festival v rytmu swingu a různých hudebních

žánrů, Kysucké Nové Mesto (Slovensko)

<http://accordion.zuspoprad.sk> - Mezinárodní akordeonová soutěž Poprad (Slovensko)

<http://www.festivalinternazionalefisarmonicacastelfidardo.com/programma/artisti/?lang=en>

- festival v Castelfidardu - Itálie

http://port.sk/pls/fe/festival.festival_page?i_festival_id=1093&i_city_id=-1&i_county_id=-1-

- Mezinárodní akordeonový festival v Dunajské Strede (Slovensko)

<http://cittadilanciano.czechian.net/>

Jaké weby nám pomohou – odkazy

- **interpreti:**

zadejte jméno interpreta akordeonové hry (např. Baldo Frederick, Richard Jerome, Alain Musichini – špičkoví interpreti francouzského musettu), atd.

- **značky akordeonu:**

<http://acordeonisima.com/fabrica-de-acordeones.php> - odkaz převážně na italské nástroje

<http://www.bayanjupiter.com/http://www.vignoniaccordions.net/ws/index.php?page=browse&action=list&orderby=DESCRIPTION&group=1&cat=7>

<http://pigini.com/>

<http://www.bugariarmando.com/?lng=en>

<http://www.zerosetteaccordions.com/>

<http://www.beltuna.com/index.php?lang=en>

<http://www.scandalli.com/>

<http://www.borsiniaccordions.it/>

<http://www.accordions.it/> - akordeony Victoria

http://www.zonta.by/en/home_en.htm

<http://www.excelsior-accordions.it/>

<http://www.akkordeon-klingenthal.de/>

<http://ca.playhohner.com/index.php?id=22651>

http://www.delicia.cz/category.php?id_category=25

<http://www.rolandus.com/products/category/446>

Další možnosti informací o akordeonu ze zahraničního webu:

http://www.accordeon.com/index/squ/fr_squ_06_03_24.shtml

Akordeonové hlasy z ČR, firma Titlbach, Louny:

<http://www.harmonikas.cz/bayan.htm>

Noty:

<http://www.noty-distribuce.cz/3akordeon.html>

<http://www.enoty.eu/index.php?search=akordeon&x=50&y=16>

<http://www.tomasblaha.cz/vydavatelstvi/>

Ostatní:

<http://akordeon.pl/>

www.techgal.cz - příslušenství k akordeonům z ČR

Poslech:

<http://www.rozhlas.cz/d-dur/portal/> - Český rozhlas D Dur – vysílá klasickou hudbu

www.rozhlas.cz/jazz/portal/ - Český rozhlas Jazz – vysílá jazzovou hudbu